

Podpora komunitní energetiky

10. listopadu 2023

Ministerstvo životního prostředí

Výzva k předkládání žádostí o poskytnutí podpory na zakládání energetických společenství

Ministr životního prostředí: Petr Hladík (KDU-ČSL) a ředitel Státního fondu životního prostředí ČR Petr Valdman

Podpora zakládání energetických společenství

- Výzva č. 7/2023
- Financována z Národního programu Životní prostředí v rámci Národního plánu obnovy
- Podporovány jsou konkrétní činnosti potřebné k založení ES
- Alokace: 98 mil. Kč
- Příjem záměrů/žádostí:
 - 1. kolo – 1. 12. 2023 (10:00) do 31. 1. 2024 (15:00)
 - 2. kolo – po ukončení hodnocení předložených záměrů
- Ukončení projektu do 31. 12. 2025
- Způsobilosti výdajů od 1. 1. 2022
- Žádosti elektronicky přes AIS SFŽP ČR – zadosti.sfzp.cz

Pro koho je výzva určena?

- **Veřejný sektor**
 - zejména obce a jimi založené spolky jako dobrovolné svazky obcí, mikroregiony apod.
 - další územní samosprávné celky a jimi zřizované nebo 100% vlastněné subjekty v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
- **Podnikatelský sektor**
 - pouze fyzické osoby podnikající, malé a střední podniky
- **Sektor domácností**
 - zejména vlastníci nebo nájemníci bytových jednotek, rodinných domů, bytových domů, bytová družstva, SVJ
- **Občanský sektor**
 - zejména spolky, církve, nadace apod.

Energetická společenství rozdělena do 4 kategorií

Podle náročnosti založení a způsobu využití stavby

Kategorie 1

ES sektoru domácností

Odběrná místa v objektech se způsobem využití rodinný a (nebo) bytový dům

Kategorie 2

ES veřejného nebo občanského sektoru

V ES subjekty stejného typu (např. několik administrativních budov veřejného subjektu)

Kategorie 3

ES kombinace různých sektorů - veřejného, podnikatelského, občanského a domácností

V ES subjekty různého typu, objekty různého využití

Kategorie 4

ES kombinace různých sektorů a působící na větším území

V ES subjekty různého typu, objekty různého využití a zároveň působnost na území min. 3 sousedících ORP

Výše dotační podpory

- **Až 90 %** přímých realizačních způsobilých výdajů bez DPH
- **Zálohově 60 %** celkové dotace + **doplatek po vyúčtování a doložení** podkladových materiálů
- Kategorizace podpory projektů ES dle náročnosti jejich založení

Kategorie ES	Odběrné místo zapojené do ES	Každý objekt zapojený do ES	Každý různý způsob využití stavby zapojené do ES	Každý různý typ subjektu zapojeného do ES	Celková maximální výše podpory na žádost
1. odběrná místa pouze v RD nebo v BD	rodinné domy 10 000 Kč bytové domy 5 000 Kč	rodinné domy - bytové domy 40 000 Kč	-	-	600 000 Kč
2. ES ze subjektů stejného typu	-	40 000 Kč	300 000 Kč	-	1 500 000 Kč
3. ES ze subjektů různého typu	-	-	300 000 Kč	400 000 Kč	3 000 000 Kč
3+ ES z různých subjektů na území min. 3 sousedících ORP	-	-	300 000 Kč	400 000 Kč	3 000 000 Kč

Podporované aktivity

Zpracování podkladových materiálů nezbytných pro vznik a efektivní fungování energetických společenství (technických, ekonomických a právních)

- Při zpracování podkladových materiálů je třeba dbát na vzájemnou koordinaci, provázanost mezi jednotlivými podkladovými materiály (zajišťuje koordinátor ES)
- Obsah podkladů specifikován v příloze výzvy

Podkladový materiál / Kategorie ES	1	2	3, 3+
1. Technická studie proveditelnosti	povinný	povinný	povinný
2. Ekonomická studie proveditelnosti	povinný	povinný	povinný
3. Analýza vlastnické struktury v rámci ES	volitelný	volitelný	povinný
4. Vypracování stanov apod. včetně případné analýzy pro výběr právní formy	povinný	povinný	povinný
5. Plán majetkové účasti členů v ES, financování	volitelný	volitelný	povinný
6. Smlouvy apod. spojené se založením ES	volitelný	volitelný	volitelný

Konkrétní podporované aktivity

- **Související osvětové a podpůrné aktivity potřebné ke vzniku energetického společenství**
 - Akce jako plánovací workshopy, občanská shromáždění, nábor nových členů, propagace OZE v komunitě
 - Další propagace, představení vzniku ES a komunitní energetiky jako celku – články v obecních médiích, lokální reklama apod.
- **Činnost koordinátora po dobu zakládání ES**
 - Řízení a příprava, dohled, organizace aktivit, zpracování a podání žádostí, konzultace ...
 - Koordinátorem může být i člen budoucího ES, může zajišťovat některé nebo všechny související aktivity
 - Pro koordinátora ES je povinné absolvovat školení ke komunitní energetice
- **Na související aktivity a koordinaci se doporučuje použít maximálně 50 % podpory**

Příklady výpočtu dotační podpory

Modelový příklad ES kategorie 1

- 2 bytové domy celkem se 40 odběrnými místy a 10 rodinných domů

$$40 \times 5\,000 + 2 \times 40\,000 + 10 \times 10\,000 \text{ Kč}$$

$$\text{Podpora} = 380\,000 \text{ Kč}$$

Modelový příklad ES kategorie 3

- Zapojeny 3 různé způsoby využití stavby (škola, ČOV, bytový dům) a 2 typy žadatelů s vazbou na odběrné místo (obec a SVJ)

$$3 \times 300\,000 + 2 \times 400\,000 \text{ Kč}$$

$$\text{Podpora} = 1\,700\,000 \text{ Kč}$$

Průběh administrace

Výzva dvoukolová soutěžní

Žádost lze podat před, v průběhu i po realizaci ES

1. kolo

- předkládány projektové záměry přes AIS SFŽP ČR
- záměry hodnoceny dle 12 kvantitativních a kvalitativních kritérií
- min. bodová hranice pro postup 30 b.
- dle požadované podpory a alokace postupuje min. 40 záměrů

2. kolo

- projekty doporučené hodnoticí komisí podají žádost přes AIS SFŽP ČR

Realizace a doložení projektu do 31. 12. 2025

Další podmínky a doporučení

- **ES musí vzniknout nejpozději do půl roku před podáním žádosti** o doplatek dotace,
 - nebo musí být ohlášeno ERÚ vůdčí odběrné místo dle vyhlášky č. 408/2015 Sb., o pravidlech trhu s elektřinou,
 - nebo musí vzniknout jiné obdobné sdružení osob za účelem spolupráce v oblasti energetiky, pokud legislativa neupravuje formu energetického společenství.
- Veřejná podpora – de minimis, domácnosti a **veřejný sektor mimo veřejnou podporu** s podmínkou zahrnutí objektů bez ekonomických činností typu školy, městské a obecní úřady atd., kombinované projekty budou individuálně posouzeny
- Souběžné financování podporovaných činností z dalších veřejných zdrojů vyloučeno
- Doba udržitelnosti projektu **5 let** od rozhodnutí ministra

Více informací

- **Webové stránky** Národního programu Životní prostředí – kompletní podmínky a dokumenty k výzvě 7/2023

www.narodniprogramzp.cz → Nabídka dotací

- **Energetičtí koordinátoři MAS** – poradenství pro oblast komunitní energetiky, doporučeno využívat i pro zpracování žádostí
- **Základní metodické dokumenty TAČR:**
 - Komplexní nastavení podmínek pro vznik a provozování energetických komunit v podmínkách ČR včetně pilotních projektů (TAČR BETA TITSMZP102)
 - Metodika přístupu k energetickému plánování ve venkovských oblastech, připravená s podporou Ministerstva průmyslu a obchodu

Pilotní program a zkušenosti s poradenstvím i pro energetická společenství

Předseda MAS Opavsko, předseda ENERKOM a člen rady UKEN Jiří Krist

ENERKOM

- **Existence energetických koncepcí na Opavsku od roku 2014 a znovu 2020**, Vize energeticky úsporného regionu, tedy VENUS Opavsko
- MAS Opavsko působí na území venkovského Opavska, tvoří ji 52 obcí s 60 tisíci obyvateli na ploše 750 km² mezi Opavou, Ostravou a Vítkovem
- **Založení spolku ENERKOM Opavsko** dne 22. listopadu 2021 z iniciativy MAS Opavsko jako sesterská organizace, 17 zakládajících členů – 8 obcí, 8 podnikatelů a 1 spolek. Každý člen 1 hlas, vyvážený poměr veřejného a soukromého sektoru, neziskový charakter, místní komunity jako pobočné spolky
- **Zásadní rozšíření ENERKOMu** o statutární město Opava, město Bruntál a další obce na Bruntálsku – dnes ambice působit na území více než 80 obcí se 155 tisíci obyvatel

Hlavní cíle spolku ENERKOM

- **3 základní cíle činnosti ENERKOM Opavsko v energetice do r. 2030:**
 - **Úspory energie:** snižovat cíleně a systematicky spotřebu energie na svém území
 - **Zdroje energie:** využívat optimálně obnovitelné zdroje energie na svém území
 - **Instituce a energetický management:** vytvořit a provozovat energetický ekosystém
- **Měřitelnými indikátory pro tyto cíle jsou například:**
 - **Úspory:** do roku 2030 snížit celkovou roční spotřebu energie o 240 000 GJ
 - **OZE:** do roku 2030 dosáhnout instalovaný výkon OZE ve výši 60 MW, tedy 1 kWp/ob, a sdílet mezi členy minimálně 10% celkově vyrobené energie z těchto zdrojů
 - **Instituce:** co nejdříve založit a provozovat spolek a kancelář energetické komunity

Plnění cílů

- **Plnění cílů:**

- Více než 500 projektů NZU Light v r. 2023, další v NZU, OPŽP, OPTAK, Kotlíkovky aj.
- Rozšíření Větrného parku Melč-Moravice o 8,8 MW, stovky nových FVE, růst akumulace
- Připravujeme podání do výzvy č.7 na podporu zakládání energetických společenství, pracují 3 proškolení energetičtí koordinátoři EnKoMAS
- Pomohli jsme v celém Česku nastartovat dalších 20 energetických společenství podle konceptu ENERKOM, z toho 2 v MS kraji
- Jsme členy Unie komunitní energetiky
- Spolupracujeme s MŽP, SFŽP, MPO, s jinými NNO i s krajskými institucemi (MEC, Centrum veřejných energetiků)

Cíle pro roky 2024-2025

- **Cíle 2024-25:**
 - **Spustit systém sdílení elektrické energie** mezi členy dle schváleného zákona LEX OZE 2
 - **Personálně zajistit provoz** kanceláře ENERKOM
 - **Moderovat diskusi o ekonomice sdílení**, tedy kolik platit producentům a kolik účtovat odběratelům, jak nastavit poplatky za servis
 - **Zahájit investiční přípravu vlastních zdrojů**, min. 1 FVE (nad 1 MWp) a 1 VTE (nad 2 MW)

Metodika pro řízení a provoz energetických komunit

výstup projektu TAČR TITSMZP102

**Komplexní nastavení podmínek pro vznik a
provozování energetických komunit v podmínkách ČR včetně pilotních projektů**

Předseda SEMMO, ředitel Pražského společenství obnovitelné energie Jaroslav Klusák

Metodika pro řízení a provoz energetických komunit

- **1. Popis komunitní energetiky a její výhody pro obec**
 - popis základních přínosů a aktuálních neinvestičních podpor
 - důvody pro vznik ES
- **2. Právní aspekty společenství ve vazbě na vývoj legislativy**
 - právní formy energetických společenství
- **3. Zmapování spotřeby a výroby elektrické energie v dané obci**
 - zdroje dat
 - nástroje pro monitoring a vyhodnocování spotřeby energie
- **4. Využití energetického potenciálu lokality**
 - zdroje dat (slunce, vítr, biomasa, bioplyn, geotermální, MVE)
 - nástroje pro analýzu energetického potenciálu

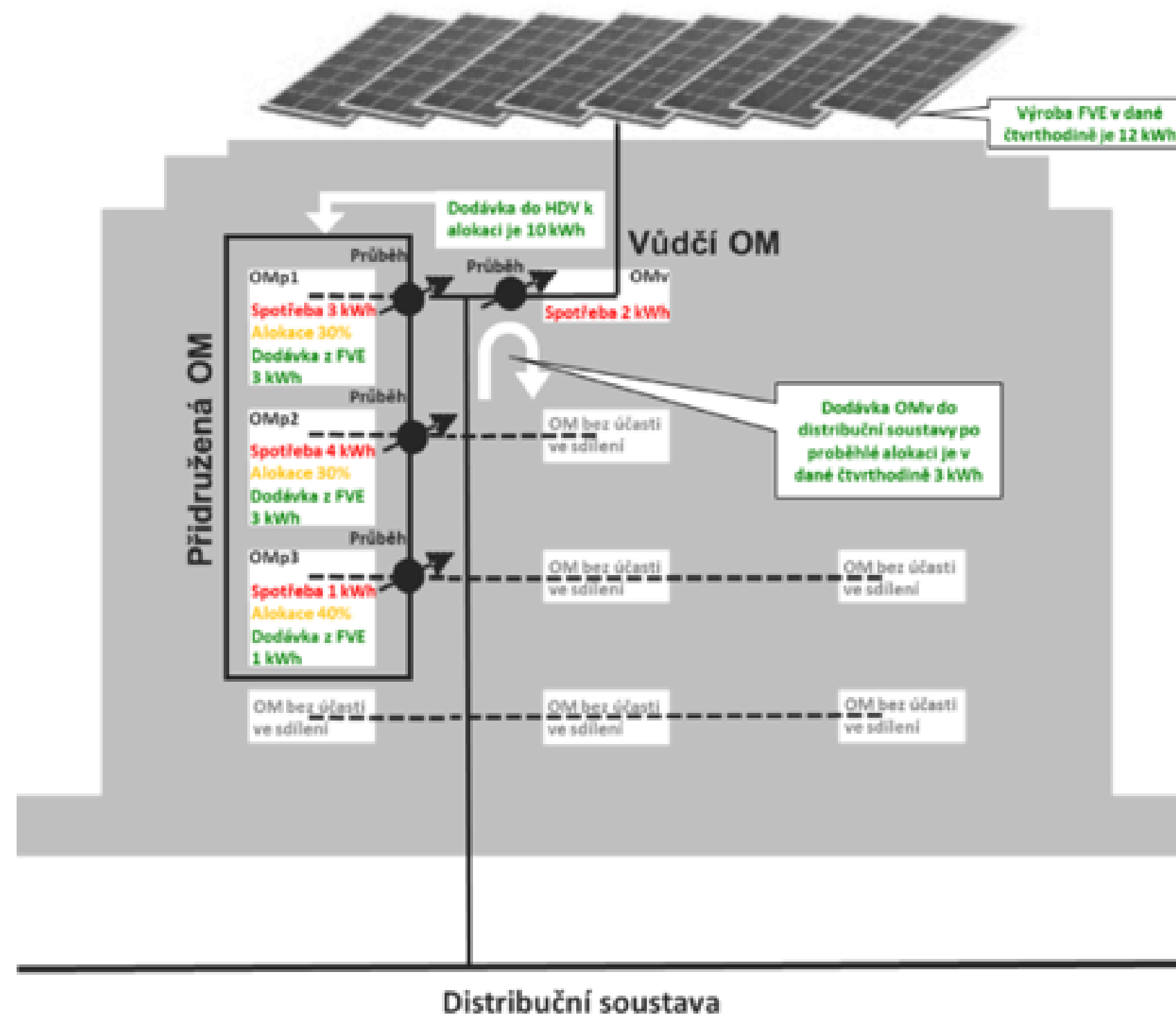
Metodika pro řízení a provoz energetických komunit

- **5. Doporučení kroků k založení energetického společenství**
 - step by step návod pro založení energetického společenství na lokální úrovni
- **6. Využití dotačních programů k energetické soběstačnosti**
 - aktuální dostupné investiční i neinvestiční podpory
- **7. Příklad postupu a harmonogram přípravy konkrétního projektu OZE a sdílení elektřiny**
 - realizace vybraného OZE od A do Z včetně výkupu přebytků a dispozice s nimi
- **8. Jednoduché tipy, příklady a zkušenosti z praxe**
 - dobrá praxe při implementaci OZE a energetických společenství

Přílohy TAČR

- **9.1. Doporučení k zadávání VZ pro municipality**
 - technická specifikace pro FVE
 - vhodná hodnoticí kritéria, apod.
- **9.2. Krokovník pro realizaci FVE městskou společností**
 - od prvotního návrhu až po provoz
- **9.3. Sdílení elektřiny v bytovém domě**
 - připojení na vůdčím odběrném místě
 - stanovení alokačního klíče
 - modelový příklad

Modelový příklad bytového domu

Zdroj: Energetický regulační úřad

Interaktivní nástroje pro komunity

Výkonný ředitel ČAPLDS, expert na elektroenergetiku a manažer PMAC Martin Michek

Kalkulátor pro ověření záměru ES

Tvorba Nástroje pro posouzení parametrů komunitní energetiky v uvažované lokalitě

- Nástroj pro vyhodnocení energetického potenciálu je **softwarový kalkulátor**
 - na základě dostupných dat vypočte energetickou bilanci, ocení investiční a provozní náklady a vyhodnotí ekonomickou profitabilitu uvažovaného záměru pro vznik komunitní energetiky
- Interaktivní výpočet poskytne zájemcům z oblastí samosprávních územních celků a jejich dílčích oblastí, bytovým družstvům, sdružením občanů a podnikatelům **přehledné vyhodnocení místního energetického potenciálu**
- Softwarová aplikace na základě vyplněných údajů **vyhodnotí nejprve technický potenciál a rozsah plánovaného záměru a následně vyhodnotí klíčové ekonomické parametry důležité pro vznik nového energetického společenství**
- Aplikace bude doplněna **podrobným návodem** pro snadné vyplnění a pro orientaci ve vyhodnocených výsledcích a grafickém zobrazení výstupů
- Aplikace byla vytvořena **v rámci projektu TA ČR BETA TITSMZP102** – Komplexní nastavení podmínek pro vznik a provozování energetických komunit v podmínkách ČR včetně pilotních projektů

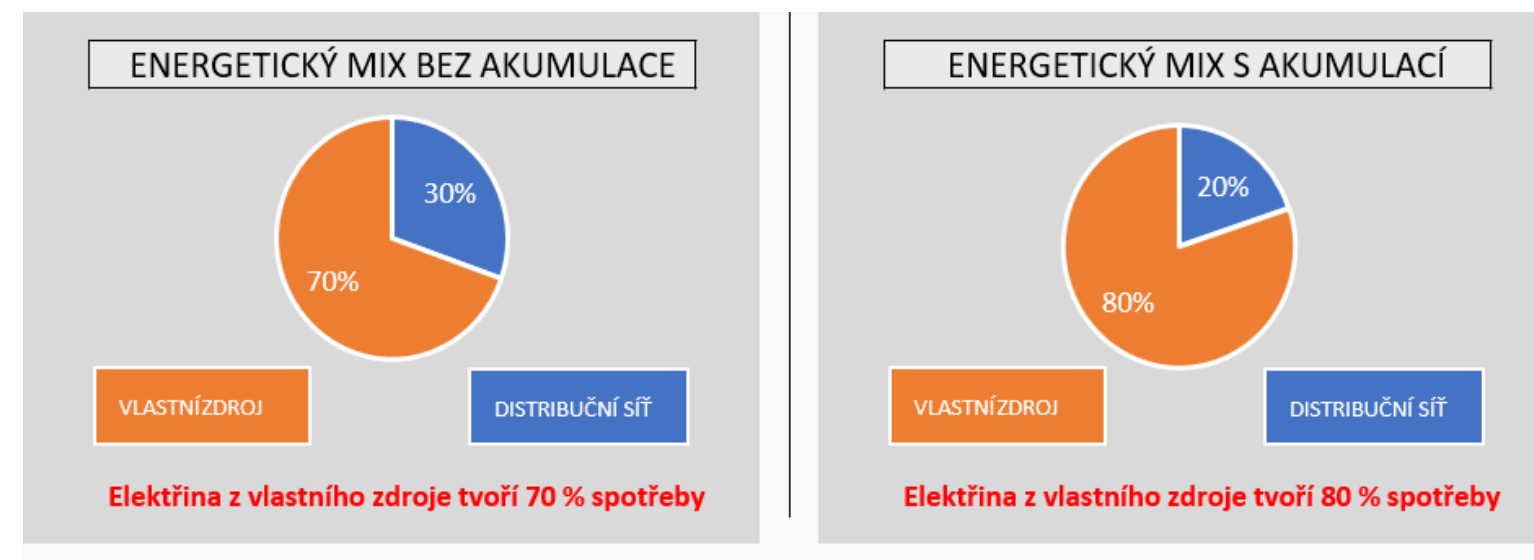
Vstupní údaje pro kalkulaci záměru komunit

- Identifikační údaje (jméno a příjmení, email)
- Oblast (zadání okresu)
- Lokalizace en. společenství (bytový dům, souvislá oblast, obec, mikroregion)
- Charakter spotřeby (bytový sektor, státní sektor, ostatní)
- Typ obnovitelného zdroje (energie z vody, větru, slunečního záření)
- Zadání velikosti zdroje podle výkonu nebo technických parametrů
- Výpočet akumulace elektřiny z hodnoty ročních průměrných přetoků do veřejné sítě
- Zadání počtu odběrných míst a roční spotřeby dle distribučních sazeb v kWh
- Při nedostupnosti údajů o ročních spotřebách jednotlivých odběrných míst lze využít hodnoty ročních průměrných spotřeb v ČR
- Výpočet je kalkulován na dobu garantovaných životností jednotlivých technologií OZE a akumulace
- Pro posouzení externího financování je použita diskontní sazba ČNB

Energetická bilance a ocenění vstupů

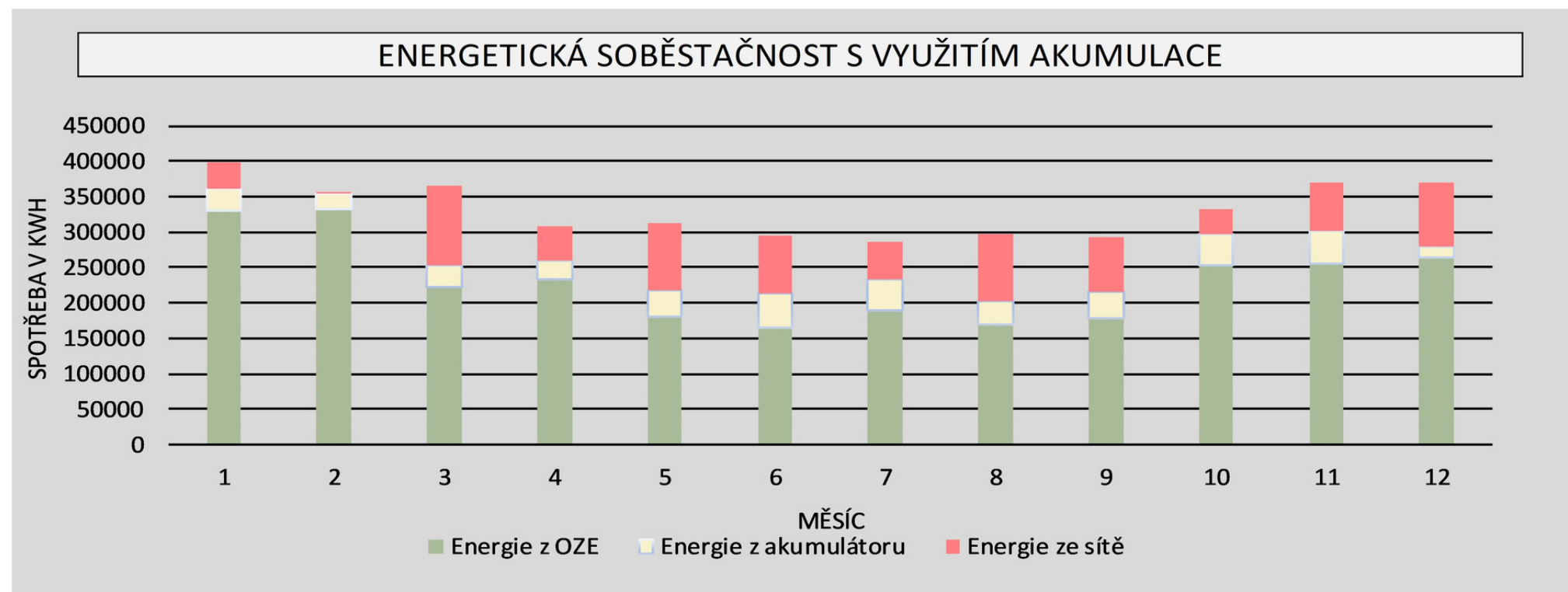
- Rozklad spotřeby metodou TDD do hodinových průběhů
- Porovnání hodinových průběhů spotřeby a výroby za celý rok
- Ocenění investičních a provozních nákladů

ENERGETICKÁ BILANCE		OZE BEZ AKUMULACE (EE)	OZE S AKUMULACÍ (EE)
ELEKTŘINA ČERPANÁ Z DISTRIBUČNÍ SÍŤE V KWH		710 035	314 193
ELEKTŘINA ČERPANÁ Z VLASTNÍHO ZDROJE V KWH		3 354 435	3 750 277
PŘETOKY VLASTNÍHO ZDROJE DO SÍŤE V KWH		2 524 623	2 120 640
NÁKLADY NA VLASTNÍ SOLÁRNÍ ZDROJ			
CENA OBNOVITELNÉHO ZDROJE	SOLÁRNÍ	17 678 554 Kč	17 678 554 Kč
	VĚTRNÝ	125 114 000 Kč	125 114 000 Kč
	VODNÍ	16 465 680 Kč	16 465 680 Kč
CENA AKUMULACE		- Kč	83 683 600 Kč
OSTATNÍ INVESTIČNÍ NÁKLADY		24 493 539 Kč	26 853 417 Kč
PROVOZNÍ NÁKLADY		7 308 400 Kč	7 986 000 Kč
CELKOVÉ NÁKLADY		191 060 173 Kč	277 781 250 Kč
PŘEDPOKLÁDANÁ VÝŠE DOTACE		73 500 709 Kč	107 918 100 Kč
CELKOVÉ NÁKLADY PO ODEČTENÍ DOTACE		117 559 464 Kč	169 863 150 Kč

Výpočet přínosů a návratnosti

- Grafické posouzení pokrytí stávající spotřeby zvoleným mixem OZE včetně akumulace elektriny
- Investiční a provozní výdaje dle typu a velikosti oceněné tržními hodnotami
- Ocenění uspořené energie dle dlouhodobé predikce cen elektrické energie
- Úspory za regulované položky pouze pro bytové domy
- Návratnost investice po započítání dotace dle kategorizace žadatele
- Externí financování s úrokem dle diskontní sazby ČNB

PŘEDPOKLÁDANÉ ÚSPORY ZA DOBU GARANTOVANÉ ŽIVOTNOSTI TECHNOLOGIÍ		
ÚSPORA NÁKLADŮ NA DODÁVKU ELEKTRICKÉ ENERGIE	372 804 944 Kč	395 298 348 Kč
ÚSPORA NÁKLADŮ ZA CENU DISTRIBUCE ELEKTRICKÉ ENERGIE	- Kč	- Kč
OČEKÁVANÉ PŘÍJMY Z PRODEJE PŘEBYTEČNÉ ENERGIE	51 674 876 Kč	47 423 526 Kč
CELKOVÉ ÚSPORY ZA DOBU ŽIVNOSTI INVESTIC	424 479 821 Kč	442 721 874 Kč
ZHODNOCENÍ PROJEKTU (VLASTNÍ FINANCE)		
CELKOVÉ NÁKLADY	83 530 565 Kč	119 435 479 Kč
CELKOVÉ ÚSPORY	424 479 821 Kč	442 721 874 Kč
HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK INVESTICE	340 949 256 Kč	323 286 394 Kč
NÁVRATNOST INVESTICE	4 let 10 měsíců 29dnů	6 let 4 měsíců 6dnů
ZHODNOCENÍ PROJEKTU PŘI EXTERNÍM FINANCOVÁNÍ (ÚVĚR)		
CELKOVÉ NÁKLADY	163 358 049 Kč	233 576 140 Kč
CELKOVÉ ÚSPORY	424 479 821 Kč	442 721 874 Kč
HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK INVESTICE	261 121 772 Kč	209 145 734 Kč
NÁVRATNOST INVESTICE	9 let 7 měsíců 11dnů	12 let 8 měsíců 2dnů

Kalkulátor pro ověření záměru ES

Výstupy z Nástroje budou sloužit jako podklad pro zakládání komunit a pro projednání záměru s potencionálními členy těchto společenství

Kalkulátor bude prvním podpůrným nástrojem pro rozhodování o potenciálu založení komunitní energetiky v dané lokalitě

Kalkulátor bude prvotní rozhodovací nástroj pro vyhodnocení, zda energetické společenství má v dané lokalitě smysl, význam a energetický potenciál

Kalkulátor bude doplněn o podrobný manuál a modelové příklady uplatnění komunitní energetiky

Kalkulátor bude volně přístupný na webovém portálu MŽP

Jak může obec podpořit KOMUNITNÍ ENERGETIKU

Programový ředitel Svazu moderní energetiky (SME) Martin Sedlák

Místní komunitní energetiku mohou rozhábat přímo obce

- **Zpracování místní energetické koncepce** – Akční plán komunitní energetiky
- **Investice do obnovitelných zdrojů na majetku obce** – fotovoltaika na střeše radnice nebo školy, větrná elektrárna na obecním pozemku za obcí, bioplynová stanice vyrábějící teplo i elektřinu, společné bateriové úložiště ad.
- **Sdílení elektřiny do vlastních provozů** (radnice, domov pro seniory, ale i dopravní podnik)
- **Založení místního energetického společenství s účastí domácností místních občanů**

5 tipů jak podpořit komunitní energetiku v obci

- 1. Zajistit **osvětu** a informovanost obyvatel
- 2. Obcí poskytované/financované **technické poradenství**
- 3. **Půjčky** na předfinancování investic občanů do nových OZE (fond)
- 4. **Dotáční podpora** projektové přípravy či přímo nových OZE
- 5. **Pronájem nevyužívaného obecního majetku** místní energetické komunitě

Příklady dobré praxe v Česku

- **Frydek-Místek, Hodonín, Košťany** – dotace na FVE nebo tepelná čerpadla
- **Studenec u Jilemnice** – nízkoúročené půjčky z rozpočtu obce na fotovoltaiku nebo solárně-termické systémy
- **Jindřichovice pod Smrkem** – část výnosu z obecních větrných elektráren putuje do obecního fondu, ze kterého se poskytují příspěvky na zateplení domů, výměnu oken, dveří nebo instalaci tepelných čerpadel
- **Praha** – poradenství a služby pro SVJ (vlastníky bytových domů)

Přínosy komunitní energetiky

OCHRANA SPOTŘEBITELŮ PŘED
RŮSTEM CEN.

POSÍLENÍ ENERGETICKÉ
BEZPEČNOSTI A NEZÁVISLOSTI.

PREVENCE PÁDU DO ENERGETICKÉ
CHUDOBY.

PODPORA MÍSTNÍ EKONOMIKY.

DIGITALIZACE ENERGETIKY, LEPŠÍ
ŘÍZENÍ SLUŽEB.

LEPŠÍ INTEGRACE
OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ DO
ELEKTROENERGETICKÝCH SÍTÍ.

SNÍŽENÍ ZNEČIŠTĚNÍ ZE SPALOVÁNÍ
FOSILNÍCH PALIV.

Jak může obec podpořit

KOMUNITNÍ ENERGETIKU

Komunitní energetika přichází v době, kdy se zvyšuje dostupnost obnovitelných zdrojů energie díky poklesu jejich pořizovacích nákladů. Lidé už nejsou jen odběrateli elektřiny, ale stávají se každý zvlášť či společně v rámci energetického společenství také výrobci elektřiny. Tu si následně sdílejí mezi sebou s využitím veřejné distribuční sítě a její přebytky prodávají obchodníkům s energií.

Jak podpořit komunitu

www.modernienergetika.cz

Tento projekt je financován se státní podporou
Technologické agentury ČR v rámci Programu BETA2
www.taacr.cz Výzkum ušitečný pro společnost

Ministerstvo životního prostředí

Děkujeme za pozornost
(doplněn QR na materiály)